

El voluntariat de la salut: herois i heroïnes imperceptibles

Per Anna Gutiérrez

Es diferencien per una franja taronja. T'hi has de fixar bé. Entre la multitud que transita pels amples passadissos de marbre blanc del complex d'edificis, les pots reconèixer. A vegades, la franja taronja la pots veure estampada a la part frontal de la bata blanca fent un rectangle. A vegades, en altres models de vestimenta, trobaràs el color taronja a la solapa o al rivet de les butxaques davanteres. Tot i que són personal sanitari, perquè tenen cura de malalts i malaltes i dels seus familiars, la majoria no tenen un títol universitari que ho acrediti. Es tracta dels voluntaris i voluntàries de l'àmbit de la salut.

Als seus 73 anys i amb el seu imponent metre noranta, l'Alejandro es fa veure tots els matins de dilluns a dimecres a la planta -1 del mòdul A de l'Hospital de Sant Pau i la Santa Creu, al bloc quirúrgic. La seva bata blanca ja fa boles i el que queda del taronja només s'intueix a la part frontal. Li penja orgullosa del coll una cinta amb una targeta: Alejandro Mansilla Luna, VOLUNTARI. Lletra negra, Arial 24.

“Acá esperan los familiares”. “Muéstreme las etiquetas de ingreso”. “No te preocupés, que todo el proceso lo explican en estas pantallas de la pared”.

Un xiuxiueig en castellà de Riu de la Plata es va sentint amb aquestes frases, perquè així atén a totes les persones que arriben amb una bossa i una muda, un grapat de papers i etiquetes a la mà i un remolí de por que s'escapa per la mirada. Llavors s'asseuen a les cadires de fusta en filera de la reduïda sala d'espera des d'on s'aixequen, com un mur infranquejable, dues portes blanques amb una finestra rodona que recorda els ulls de bou dels vaixells. La mirada encara poruga es clava al rètol: “Si us plau, no passeu fins que us avisem. Gràcies. Sant Pau”.

Setmana rere setmana, l'Alejandro albira, atent, l'arribada dels pacients des de l'altra banda de la finestra rodona amb metgesses, infermeres i camillers. És llavors quan apareix per fer sentir el seu escalf, la seva veu amiga i el seu xiuxiueig, i així, assossega, reconforta i tranquil·litza la temença, l'ansietat i l'angoixa dels pacients que sospiren per lidiar amb alguna de les 22 sales d'operacions de l'Hospital de Sant Pau.

Des del moment de la seva creació, el 1401, Sant Pau ha estat un dels hospitals més grans d'Europa. Amb l'entrada del segle XXI, es va iniciar un important procés per establir-se en el seu tercer emplaçament des que va néixer fa més de 600 anys. El nou Hospital es va començar a construir l'any 2000. Avui dia, és un centre de referència, amb una activitat anual d'atenció a més de 35.500 malalts ingressats i unes 160.000 urgències. A les consultes externes es fan cada any més de 460.000 visites i a l'Hospital de Dia s'atenen més de 97.000 usuaris. Disposa de 135 punts d'hospital de dia, 548 llits i 22 quiròfans.

Fa més de 20 anys que l'Alejandro va arribar a Barcelona deixant enrere els fantasmes del Corralito. Aquí ja hi vivia la seva filla, la Laura. El 5 de desembre de 2003, el pare va agafar

el primer vol que va trobar a l'aeroport Ministro Pistarini de Buenos Aires, direcció Barcelona. Un parell de dies abans ja no es podia accedir als caixers automàtics, els bancs estaven tancats i el país s'abocava al col·lapse. La Laura, feliçment casada amb un català i amb un pròsper negoci relacionat amb la gastronomia, el va acollir a casa seva. L'Alejandro va treballar amb dedicació i il·lusió entre fogons des del primer dia al restaurant familiar fins que es va jubilar.

El voluntariat a Sant Pau el va començar a practicar de seguida que es va establir a la ciutat comtal. El recinte modernista de l'hospital el tenia a tocar del pis llogat on vivia al mateix carrer d'Indústria. Fins que no es va jubilar, dedicava els matins dels dissabtes a fer companyia i a llegir a malalts ingressats sense família. Aquest sentit de donar-se als altres, de contribuir a la millora de la societat i de formar part de la comunitat d'una forma activa, forma part de l'ADN dels argentins. L'Alejandro sempre ha pogut compaginar la seva vida personal, professional i la dedicació als demés mitjançant el voluntariat

La gran família dels voluntaris i voluntàries de Sant Pau, amb prop de 200 membres, complementa els serveis assistencials clàssics que ofereix un centre hospitalari, fent més humanes les estades.

Per a l'Alejandro i per a les prop de 200 persones voluntàries de Sant Pau que ofereixen el seu millor jo amb desinterès als que han vist sacsejada la seva salut per la malaltia, se'ls hauria de correspondre, d'agrair la seva exemplar i necessària tasca d'humanitat. I la franja taronja, el ribet de les butxaques o les solapes taronges de les bates blanques haurien de ser reconeguts pels visitants i pacients a primer cop d'ull quan transitin pels passadissos de marbre blanc del complex d'edificis. Els no voluntaris, un rere l'altre hauríem d'expressar-lis la nostra estima i gratitud per la seva heroica tasca, perquè, tristament, són herois i heroïnes imperceptibles.

Fins quan es planteja fer voluntariat? "Si vos *tenés* salut, no hay límite de edad para ser voluntario", ens diu l'Alejandro.

(L'Hospital de Sant Pau compta, des de fa més de 25 anys, amb un programa de voluntariat que té l'objectiu de millorar la qualitat de l'estada hospitalària del malalt i la seva família, a través del desenvolupament d'activitats d'acompanyament, oferint informació i suport psicosocial. Les seves tasques dins l'Hospital abasten diferents activitats: la benvinguda i acompanyament, la missió testimonial, les sessions de grup per compartir experiències similars i les teràpies complementàries per a malalts i familiars).